

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL I.

„Gazeta” iese în fie-care zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se pronunță la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. séu
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 40.

Brașov, Luni, Marți, 23 Februarie (6 Martie)

1888.

Foile maghiare și Slavii din monarhia.

I

Brașov, 22 Februarie 1888.

Intr'unul din numerii trecuți am arătată cât de mult sange rău au produs între politiciii din Pesta manifestările Slavilor din Austria cu ocaziunea iubileului de cincideci de ani al preoției episcopului croat de Diakovar Strossmayer. Mai ales i-a supărat, că deputații slavii din camera vînesă au adresat o gratulațiune numitului episcop.

Organul oficiosu ungurescu „Nemzet” a mersu până a sustine că gratularea din vorbă involvă chiar crima de lesă-Majestate și a amenițat că Ungaria va interveni în viitoru de nu se voru impedeca asemenea manifestatiuni, cari fiindu îndreptate în contra dualismului dau pe față nisce nisuițe periculoase, cum e aceea de a înființa unu statu sudslavicu prin violarea integrității teritoriale a Ungariei.

Ceea ce a retăcutu „Nemzet” în articolul sêu o spune cu totă francheța „Pesti Naplo” în nr. 55 dela 24 Febr. a. c.

„Pesti Naplo” își exprimă mai întâiu mirarea, că episcopulu Strossmayer „celu mai mare inamicu alu statului ungaru” șede de 20 de ani neturburatu pe scaunulu sêu episcopescu. Acesta, dice numita foia, dovedesce celu multu marea libertate și toleranță în Ungaria, der mai puțin energia și mintea bărbaților de statu ungaru. În ori-ce altu statu (?) Strossmayer ar fi fost trasu de multu înaintea tribunalului sêu ar fi fostu trimisul la mănăstire, căci densusu agitază în contra dualismului și e panslavistu, politica lui e continuarea politicei lui Ielacici.

Vorbesce mai departe de scopulu memoratei politice și dice că elu este, ca pe ruinele constituțiunei și a statului ungaru se se redice o Austria slavă federalistă, ca o federațiune de țeri c'unu guvernă absolutistă, în care Austria regatulu sudslavicu se formeze statulu unitaru alu Slovenilor, Croaților, Dalmatinilor, Bosniacilor și Sêrbilor independentu de Ungaria și de țerile austriace, der cu aceleași drepturi ca Boemia și Galiția.

Acestă politica, dice „P. Naplo” a cădutu la 1850 când a cădutu Bach și a muritu Ielacici și la 1867 când a răsturnat'o Deak, ér Strossmayer a trecut în opozițiune. De atunci tôte încercările de a face se domineze acea direcțiune în monarhia fură zadarnice și ea își perdù mereu tîrimulu și în Croația. „Pesti Naplo” continuă apoi astfel:

„Der Strossmayer sperază.”

„Pe Slavii din Austria își întemeiază elu speranțele sale și la ei își află ascultare.”

„Pericululu erei lui Taaffe, pentru Ungaria și pentru dualismu precum și antipatia și nisuițele federalistice ale Slavilor nu potù fi mai bine ilustrate, decât prin salutarea ce ia trimis'o grupulu slavu alu majorității parlamentu-

lui din Viena lui Strossmayer, faptulu și textulu ei. Suntemu deoblegati domnilor acestora, pentru că și-au descoperitu așa sinceru ideile și printr'asta ne-au făcutu atenți, ca se fimu forte precavți și jalusi și se ne tînemu de Germania Austriei și de alianța cu Germania, căci din partea Slavilor din Austria este amenițat cu pericolu dualismulu, ba chiar și integritatea Ungariei și uniunea cu Croația.”

„Cum că Gregr și partida, juniloru Cehi”, pe cari i-amu puté numi și junii Ruși, i-au gratulat episcopulu catolicu, nu se miră, pentru că acestu episcopu este membru de onóre al societății de binefacere slave din St. Petersburg; nici salutările Slovenilor și Dalmatinilor nu le luăm în seriosu, pentru că ei nu sunt factori marți în politică; der Rieger și Cehii bêtărâni și Moravii sunt adu cei mai cu influință dincolo de Laita și ca conducători ai partidei dela putere trebuie se scie ce subscriu. Acesta nu e o felicitare simplă, ci după cuprinsulu ei este e demonstrațiune politică în contra dualismului și pentru federalismu, care nu mai respectază barierele roșu-albu-verdu.”

„Ce se însemne ore: „Tu ești apostolulu acelei sublime idei, care nisuesce de-a unu pe Sêrbi cu Croații în iubirea pentru patriă și în stima ideiloru comune nouă”. Oh, înțelegem noi acesta, „patria” nu este Ungaria, nici Croația, ci Austria unitară, și „ideile comune” sunt egemonia slavă în această monarhia cu ajutorulu federalismului; „unirea Croaților și a Sêrbilor” însemnă înse separarea Slavilor de sudu de cătră Ungaria și intrarea lor în federațiunea austriacă.”

„Dumneșeu se tîna pe episcopulu Strossmayer și se-i ajute ca se vadă încă pe deplin realizate nisuițele sale patriotice,“ acesta i-o dorescu deputații slavii ai parlamentului austriacu. Suntemu deu încă departe de aceea, ca se li se împlinescă tôte dorințele. Nici că ne temem de acesta. În curendù vomu isprăvi'o cu ele. Ba ne place chiar mai bine, decât amenință pe față, căci pe dușmanulu declaratù ilu preferimù amiciloru falsi.”

„Dintre Poloni a subscrisu telegrama numai unulu, principele Czartoriski, unu federalistu ultramontanu politicu într'o urechiă. Ceilalți Poloni n'au voitù se vatempe pe Maghiari. Și acesta ne-o însemnă și le mulțumimù.”

„Și acuma scimù care e cu noi, care în contra noastră... Acesta nu e vre-o noutate, der o dată nouă.”

„Cumcă orașulu Praga a alesu pe Strossmayer de cetățenù de onóre ală sêu, onorandù totodată

*) În privința Polonilor foia ungurescă este în rătăcire, căci s'a constatat mai târziu, că afară de principele Czartoriski au mai subscris adresa cătră Strossmayer și următorii deputați poloni: Javorski, Rucska, Klucki, Kielanovski și Romaszkan.

memoria lui Hurbanu, ne atinge puțin. Nici aceea nu ne atinge, că cei dela Turoș-St. Marton au trimisù o telegramă la Diakovar. Aceste sunt micu demonstrațiuni panslave, cari aparù pentru a dispăre.”

„Mai importantu este, că Croația a sêrbătoritu mai puțin pe Strossmayer, decât străinii și episcopulu a pututu se și numere pe degete pe amicii sêi politici în Croația, cari cumpenescu ceva. De geaba, nemo profeta in patria.”

„Și pentru noi lucrulu celu mai îmbucurătoru la iubileulu lui Strossmayer este, că episcopulu a rămasu încă celu vechiu, der Croația numai e cea vechiă. S'a plecatu, nu înaintea Ungariei, ci înaintea minții sănătoșe și înaintea legii naturale și istorice, or în contradicere cu politica panslavă, înaintea politice naționale.”

„Și decât Dumneșeu va chiamă pe Strossmayer acolo, unde trăiesce Jelacici, statua lui va sta în Agramu, der partida lui va fi înmormentată împreună cu elu în Croația.”

„Guvernulu ungurescu va îngriji înse ca în viitoru se nu mai ședă pe scaunele episcopescu croate astfel de prelați politici, cari consideră ca celu mai sfântu scopu alu vieții lor de a frânge coróna sfântulu Stefanu.”

Astfelu vorbescu foile unguresci. Vomu vedé în numărulu de mâne, ce răspunsu le dă diarul naționalu „Obzor” din Agram.

● voce

asupra procesului generalului Doda.

Cu privire la procesulu de presă intentatù d-lui generalu Doda pentru apelulu ce l'a adresatù cătră alegătorii sêi, se pronunță d-lu Dr. Alexandru Mocsonyi, într'unu articolu publicatù în „Luminătorulu,” astfel:

Budapesta, 17 (29) Fauru 1888.

Când mai înteu prin diaristică s'a ivitu fama despre unu procesu de presă contra d-lui Traianu Doda, din incidentulu declarațiuniloru sale cătră dietă și cătră alegătorii sêi, am consideratù această faimă de o scornitură diaristică. Din actele publicate în „Luminătorulu” vedù înse că procurorulu de statù într'adeverù incriminează acele declarațiuni.

Este unu lucru multu mai cunoscutu, cum-că aderința politicei de statù la noi monopolisă astăzi până și patriotismulu, decât ca se mă mai potă mira, când procuratura de statù, din opozițiunea determinată, der înse peste totù legală a d-lui Doda contra acestei politice de statù resimte unu spiritù antipatrioticu; și suntemu cu asemenea insinuațiuni multu mai deprinși, decât ca se nu fimu față de ele aprôpe indiferenți; de unde nici că voiu intra mai pe largu în discusiune asupra lor. Totuși paremi-se că pre departe se merge, când acuma deja până și dreptulu de libertate a cuvântului, așu puté dice, uniculu dreptù politicu, ce partida noastră națională, pân' acum celu puțin, deși nu pe vre-o sigură basă constituțională, ci — cum așu dice, prin scutul unu ôrecare tactù oportunistu alu guvernului, „tout bien que mal”

mai putea se-lu esercieze prin forțate substituiri de concepte se încercă a ni-se curma.

Este o opiniune, căreia eu deja cu multu ani mai înainte am dat expresiune și în care d'atunci esperiența a pututu numai se mă întarésca, cumcă la noi în Ungaria instituțiunea juriului în materiă de presă, pre câtu timp diferințele nostre naționale nu voru fi regulate în modu satisfăcătoru, n'ar puté se ofere sigură garanță pentru o justițiă imparțială — nici în forma, ca curțile cu jurați instituite se fi și prin mijloculu populațiuniloru nemaghiare, nici în cea actualmente introdusă la noi, că adecă atari judecări se funcționeze numai în centre curatù sêu în precumpăniță maghiare, pentru că, firesce, în casulu d'ântăiu autoritatea de statù ar da din mână siguranța de represiune în casuri de penalitate prin eventuale adevăratù ilegale escese ale pressei nemaghiare; der tot asemenea nedisputabil e că în cestăaltă actuală modalitate cetățenii nemaghiari trebuș se rênunțe la o garanță reală a dreptului lor de libertate a cuvântului. Căci avend în vedere, că procesele politice, avisate juriulu spre delibereare, în prevalenta majoritate derivă chiar din diferințele nostre naționale, jurații în casulu anterioru aru fi, în cestăaltă suntù judecători în propria causă, ceea-ce deși nu eschide tocmai posibilitatea de verdicte câte odată imparțiale, totuși încă mai puțin garantază asemenea verdicte.

Credù prin urmare, că nu voiu fi quisu pre multu, când afirmu, că noi ne bucurăm și de acestu dreptù politicu fără de nici o garanță constituțională reală. Și cu asemenea cuvântu potù se sustinù, cumcă noi în casulu de față avem d'a face cu o arbitrarie, forțată permutare a conceptelor. Căci nu altă decât o patentă permutare forțată a conceptelor este, când procurorulu de statù în requisitoriulu sêu, opozițiunea lui Doda în contra actualei politice de statù, o opozițiune — ce e dreptù resolută, der peste totù constituțională legală: o opozițiune, la a cărei manifestare generalulu, precum în modu nedubiosu arată întreg tenorulu declarațiuniloru sale, la ori-ce alta putea se se cugete numai nu la o ținută ostilă față de rassa maghiară despre care nici măcaru cu unu cuvântu amintire nu se face prin tôte scrierile sale, — această opozițiune în contra politicei de statù o preface într'o nelegală provocare la ură contra rassei maghiare!

Totu asemenea nu este, decât o a doua, totu atât de puțin justă, schimbare de concepte, când procurorulu relativu la enunțiatulu ce generalulu, cu privință la a doua alegere de deputatù, care atunci era în perspectivă, a adresatù cătră alegătorii dicendu-le, că „se lucră de o grea și anevoioșă luptă”, așa-dară o absolutu legală și licită preparare a alegătoriloru pentru o legală luptă electorală, tînde a o străformă într'o provocare la luptă ilegală contra unei rasse.

Și acestu enunțiatu a d-lui Doda, precum și spunerea, că poporul român, „prin arte și forță scosù e din tôte pozițiunile luptei constituționale, și că la noua alegere se lucră de onorea națională a poporului român”, acestea după arătarea procurorului de statù se formeze substratul unei sumutări la ură contra rassei maghiare!

Într'adeverù, decât constatarea faptului, că — grațiă bine cunoscutei nostre practice la alegeri, poporul nostru aș

tați numai încă într'unu cercu este în pozițiune de ași alege pe deputatul său național; decât admonițiunea către alegători, că are să fie o grea luptă electorală; decât unu apelu la onoarea națională a alegătorilor pōte să constituie delictul agitării la ură contra ori-cărei alte naționalități: atunci așa credū, totu omul nepreocupatū va trebui să admită, cumcă avemū aci a face cu permūtări de concepte absolutū nepermise și forțate.

Eu sigurū ținū rigurosū și scrupulosū la respectulū către lege, și acesta nu tocmai din temerea de pedepsă, ci din motivulū, că considerū oșei-cum de unū postulatū alū *decorului politicū*, și punū unū felū de ambițiune întru a respecta cătū mai conștientosū legile — pururia și pretutindenea, unde în totalū mai sus-tau referințe legale; dēr pe lângă tōte trebuie să mărturisescū cu tōtā francheța că mie fiăcare din atinsele construcțiunū imi apare precum în fondū deplinū motivatā, totū asemenea din punctulū de vedere alū legalității atātū de puținū atacabilă, încātū unū singurū momentū n'asī fi pregetatū a-le rosti acestea sēu altele asemenī în publicū, pe lângă totū celū mai conștientosū respectū de lege alū meu.

Când odatā în Ungaria nicī astfelū de cugete nu va mai fi permisū a es-prima în publicū fără pedepsă, atunci tuturorū priceputū va fi, că în desvol-tarea constituțională a statului nostru amū ajunsū deja la punctulū, unde chiar și acestū dreptū, până acum toleratū, nu mai este compatibilū cu oficiala idee de statū.

Alexandru Mocsonyi.

Tratatulū de regulare a granițelorū austro-ungare-române.

(Urmare.)

Deputatulū Iuliu Justh consideră proiectulū ca o tristă dovadă despre ușurința, cu care guvernulū procede când încheiă tractate internaționale. În această convențiā figurēzā Austro-Ungaria ca o unitate cu granițā comună. Ungaria jōcā acolo unū rolū ca Bucovina de exemplu.

Dēcā într'altū statū unū organū alū oficiului de externe ar viola legile țării așa de bruscū, ca în acestū casū impuniticilū Austro-Ungariei, respectivulū n'ar mai sta unū minutū în oficiu. Se pare că diplomații imperiului austro-ungarū au înaintea ochilorū încă totū vechia Austriā unitarā, în care Ungaria era o provincia ca Bucovina. Guvernulū actualū n'a fostū în stare să insufle Agenorilorū lui Goluchowski respectū pentru dreptulū publicū alū Ungariei. Acestū

guvernū întreprinde să esecute lucruri, ce nu le-ar fi îndrăsnitū regimulū absolutū. Vorbitorulū sprijinescē moțiunea lui Gyōrffy.

Emeric Ivanka face pe vorbitorulū atentū, că a întrebunțatū esepresiunea „imperiulū austro-ungarū”, pe când legile nōstre cunoscū numai o monarhiā austro-ungarā.

Justh observā, că a întrebunțatū acea esepresiune numai în ironiā.

Blasiu Orban vorbește contra proiectului. Ceea ce ni se presintā nouē acolo, nu li-ar plăcea nicī „Zulu-Cafri-lorū dela Capulū de bună speranță”. [Paritate]. Sprijinescē moțiunea lui Gyōrffy.

Contele Albert Appony: La acestū obiectū trebuie să distingemū precisū partea politicā și cea de dreptū publicū, cu tōte astea a pāzi strictū principiile fundamentale ale dreptului nostru publicū nu e numai o formalitate, ci e o cestiune celū puținū totū așa de esențială, ca și darea cătorva jugere de câmpū aci ori acolo. Marelui avantajū d'a se rezolva amicalū ori-ce cestiune, care provōcā amāriciune reciprocā și simțēmintē dușmānoșe între noi și vecinii nōstri romāni sunt gata a jertfi chiar singuraticē folose materiale. Unū lucru însă nu: inviolabilitatea dreptului nostru publicū. Mē bucurū că în privința defectuosității esepresiunilorū domnesce unanimitate în camerā, dēr să căutāmū a le evita cu timpulū printr'o terminologiā corectā, ēr nu să dāmū îndērētū.

Ce privescē esepresiunea „imperiū austro-ungarū”, Ivanka e în rātăcire dēcā crede, că această esepresiune nu vine nicāeri înainte în legile nōstre. Vine în art. de lege XII din 1867 și în legea armatei. În contra esepresiunei, dēcā ea însemnēzā complexulū geograficū și numirea comunā a tuturorū țărilorū de sub domnia Maiestății Sale, n'am nimicū să obiectezū; dēcā însă se n'țelegē vr'o unitate teritorială ori obiectivā, atunci protestezū contra acestei esepresiunī. Fiindū că cuvēntulū „imperiū” pricinuescē ne n'țelegēri, pe când esepresiunea „monarhiā” e precisā, cuvēntulū „imperiū” s'a eliminatū în timpulū mai nou și în contra folosirei lui asū protesta. Sē fimū atenți dēcā la folosirea esepresiunilorū, mai alesū acolo unde vremū să facemū a se recunosce independența nōstrā: în atingerea internațională.

În acestū tractatū vinū incorectități de dreptū publicū, nu numai căteva singuraticē esepresiunī defectuoșe, cum a dīsū ministru-președinte, și de aceea amū trebuitū să pāsīmū energicū contra acestui tractatū, căci aci e vorba de granițā, și această granițā e arātātā ca „granițā austro-ungarā,” ceea ce presupune unū

teritoriu austro-ungarū. Aci e așadērā o numire periculōsā, care violēzā dreptulū publicū. Unū teritoriu austro-ungarū comunū în înțelesulū dreptului publicū nu esistā și prin urmare nicī o granițā comunā austro-ungarā, căci între aceste două state, independente unul de altulū din punctū de vedere alū dreptului publicū, singura legăturā o formēzā unitatea dinastiei. Cum amū putē dēcā primi într'unū tractatū internaționalū ceva ce contrațice suveranitatea teritorială și independența teritoriului ungarū? E de demnitatea națiunii ungare și a legislativei ungurescī de a nu putē esecuta recunoscerea acestui punctū din partea unui statū streinū?

Cele două rele, între care avemū să alegemū, nu suntū impedecarea încheierei acestui tractatū deoparte și violarea dreptului nostru publicū de altā parte, ci ori aducerea acelei situațiunī neplăcute, în care guvernulū nostru ar ajunge când ar trebui să mărturisescā guvernului romānū că s'au străcuratū erorī care trebuescū corectate, ori, pentru a cruța o simțibilitate subiectivā, înarticularea unei convențiunī internaționale, care contrațice dreptulū nostru publicū.

D-lū ministru-președinte a pusū cestiunea cabinetului, dīcēndū că dēcā nu și-ar putē împlini obligāmēntulū ce și-a luatū față cu unū statū streinū, d'a face să se primescā de parlamentū unū tractatū, cabinetulū ar trebui să se retragā. Dēr aci nu e vorba de o dispozițiune materială a tractatului, ci de textū, a cărui stabilire e cu totulū indiferentā pentru Romānia. Eu nu potū admite, că d-lū ministru-președinte din lealitate către Romānia ar fi nevoitū să punā cestiunea cabinetului, când e vorba de violarea dreptului publicū alū Ungariei, ci ar trebui, precum asū face și eu, să o punā față cu aceia — dēcā ar fi, ceea ce nu credū — carī arū pune piedecī nī-suinței d'a se sana gravaminele de dreptū publicū alū Ungariei. Aderā la moțiunea lui Beōthy. (Vii aplause în stānga).

SCRILE ȚILEI.

Suntū numiți *capelanī militari* el. II în rezervā: Octavianū Popū, Ionū Bozac și Ionū Miclea, toți trei preoți ai archidiecesei gr. cat. de Alba-Iulia și Făgărașū. E transferatū sublocotenentulū comptabilū Iosifū Brinēzā dela reg. 51 de inf. la reg. 63 de inf.

Cetimū în „Kolozsvár” dela 3 Martie: „Procuratura regescā din locū a intentatū procesū de presă contra cunoscutului diarū romānescū „Tribuna” pentru agitațiā con-

tra statului. De asemenea a intentatū procuratura procesū de presă contra fōiei umoristice romānescī „Caliculū,” ce apare totū în Sibiu, pentru calumniā și vātēmare de onōre comisā contra fostului solgābirēu din Jamū și actualului subnotarū din comitatulū Carașū-Severinū „Korkán Peter.” În această fōiā din urmā se aflā în Nr. 9 dela 13 Septemvre 1887 unū versū, pentru care procuratura din oficiu a pornitū cercetare penalā. Ambele procese se vorū pertracta în Clușiu.

Se vede de aici, că cei dela putere s'au pusū cu tōtā seriozitatea să esecute ordonanța de astā tōmnā a ministrului de interne către procurorī.

După cum e informatū „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt”, deputatulū sasū din Țera Bārsei I. Imrich își va depune mandatulū sēu. Partida popularā sāsescā va candida în loculū lui pe redactorulū fōiei „Kronstädter Zeitung” I. Filtsch.

În Clușiu s'a închisū preparandia de fete a statului din cauza epidemiei de tifusū. Suntū bolnave șēpte pōrsone în acestū institutū. În orașū de asemenea s'au ivitū mai multe casurī de această bolā. Casurī de mōrte până acum au fostū două. Prelegerile la preparandiā s'au sistatū deocamdatā până la 15 Martie.

De când s'au construitū căile ferate ardelene, au rēmasū aci unū numerū de petrarī italienī și meseria lorū au lățit' o printre Sēcui în comitatulū Odērheiu. De asemenea în Poiana din comit. Cojocnei se nutrescū mulți omenī cu petrāria. „Kolozsvár” propune să se colonizeze Ciucea din Cojocna cu petrarī din Sēcume, pentru ca totodată să se procure Sēcuiilorū lucru.

De ce nu o dōre inima pe fōia bugetarā și de lucrătorī nemaghiarī?

În nōptea de 29 Februarie n. nisce făptuitorī necunoscuți au jefuitū de 800 fl. cassa composesoratului din Olastelicū, comit. Odērheului. Casierulū durmea cu familia sa în odaia lateralā, dēr n'a audītū nicī unū sgomotū și numai a doua ȓi observā furtulū. Publiculū e fōrte iritatū din cauza multelorū hoții. Se atribue sporirea criminalilorū impregurārei, că judecātorīile se pōrtā prē cu cruțare față cu rēfăcētorī.

Lucrările restante la judecātorīile ungurescī, după raportulū ministrului de justițiā, suntū: la tablele r. 30.000 pe anū; la cele 66 de tribunale de prima

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

(3)

GACINA.

Interiorulū castelului nu conține mai puținū de 600 camere, trei săli ale tronului, unū teatru, o arenā de călăritū și este relativū simplu întocmitū. Totuși se aflā în Gacina o prețioșā colecțiune de tablourī și sculpturī. Douē galerii constau d. e. numai din portretele personalităților princiare, atātū din țērā cât și din streinătate. În galeria chinezescā suntū adunate o mulțime de obiecte prețioșe din imperiulū cerescū sēu chiar din timpū mai vechiu. Arsenalulū conține o colecțiune fōrte interesantā de arme vechi. Etagiulū de susū se împreună cu camerele de josū printr'o minunatā scarā de marmorā, a cărei rădēmātore este lucratā în stilulū renaissance și auritā, de unde și pōrtā numele: „scara de aur”. Ea ne conduce în vestibululū celū spațiosū, și în drumulū acesta trecī pe lângă Cerchezī înalți ca prājinite, carī încinși la brēu cu pumnale și pistōle, stau de pazā la camerile particulare ale împēratului și împērātesei. De aci ai o priveliște încāntātore asupra parcului din dosulū castelului, care ne lasā o impresiune cu multū mai plăcutā,

amintindu-ne o adevērātā idilā, dēcātū frontulū principalū alū palatului, care ne revōcā în memoriā o uriașe casarmā. Chiar prin cele două turnurī, constātātore din câte 5 caturī, capētā această parte a parcului unū ce romanticū, mai multū însă prin priveliscea lacului, care se întinde înaintea ochilorū, ca o suprafață argințiā. Vre o cățiva pași suntū de ajunsū spre a ne duce dela castelū printre arborī și tufe pe terasa lacului, pe a cărei masivā rădēmātore (grilajū) suntū aședate o mulțime de sculpturī. În timpulū verei se încrucisēzā pe lacū vre-o căteva fregate imperiale, care suntū pregătite pentru vizitarea părței umbrite a țērului. Abundānța de apă, multele insule, care suntū împreunate prin drăgālașe podulețe, dau parcului unū caracterū cu totulū deosebitū, atātū ērna, când gāsescī la vre-o căte-va sute de pași celū mai minunatū locū de patinatū, cătū și vara, unde chiar în celū mai căldurosū anotimpū gāsescī rēcōre dela umbra arborilorū și dela părăiașele, carī cu sgomotū își aruncā în lacū apa lorū cristalinā. Unū ocolū prin parcu cu care ocaziune ne făcū conducētorulū nostru atentū asupra tuturorū obiectelorū demne de vēcutū, își descoperī multe lucrurī interesante.

Așa este d. e. alătura de castelū o galeriā ziditā în zicū-zacū și cu agerā calculațiune în scopū de a avea efectū acusticū, care trimite unū ecou admirabilū. Fie-care cuvēntū tare pronunțatū se repetā până în infinitū. pōte chiar o jumētate de minutū, și când visitorulū crede că celū din urmă sunetū s'a stinsū de multū, și se îndrēptā spre eșire, aude primulū cuvēntū cu o deslușire surprindētore într'unū tonū adēncū de basū. S'arū putea crede că unū spiritū din fundulū pāmēntului, căruia îi este nesuferitā visita curioșilorū omenī, gāsesce plăcere în a-i imita. Fasaneria, în alū cărei spațiu giganticū, îngrādītū cu totū soiulū de plante și acoperitū cu pojnī, se preumblā animale ca în liberū, parculū de sēlbătēciumī, în care și acuma se mai ținū bourī (zimbrii), se numērā în primulū rangū între curiositățile Gacinei. Pe una din insule se aflā unū obeliscū în amintirea contelui Orlov, pe alta numitā „l'Isle d'amour” și-a ziditū împērātesa Maria Teodorowna, încā de pe când era ducēsā, o casā țērānescā care pe din afarā are aparința unei simple grāmeđi de lemne, dēr cu atātū mai multū te surprinde pompa și luxulū din năuntru.

Alexandru alū III și-a alesū Gacina

de reședință obicnuitā, pentru că lui nu-i este datū a impune poporului sēu prin farmeculū unei naturī țārī, carea să cuprindā cu agerā privire adevērulū și sē-lū esecute cu energiā. Cu tōtā statura lui herculanā, îi lipsescē siguranța în lucrurile practice, care privescū chemarea sa ca demnitarū. Dēr ca tōte capetele teoretice, care se îndeletnicescū cu idei preventivē, în locū de a considera realitatea, elū este încāpăținatū și nesocotitū, și este posibilū ca prin contrațicere cu sine însuși să voiescā adesea binele și să sēvērșescā rēulū. Nimenī nu pōte spune, că cunoscē bine pe Țarulū, sēu că scie ceea ce se șoptescē în ante-camerile castelului din Gacina, sēu că a luatū cuvēntulū la discursurile ministrilorū și generalilorū. În totdeuna însă lumea politicā își are îndreptatā privirea spre vechiulū palatū alū lui Orlov din acestū orașū, pentru că pe de o parte scie deplina putere ce posedē locuitorulū acelorū încāperi, și pe de altā parte trebuie să-ți pui întrebarea, că ore este posibilū a pricepe și ocārmui unū imperiū, care se întinde dela Mārēa os-ticā până la oceanulū pacificū, retrasū fiindū într'o astfelū de reședință țērānescā. (După „N. fr. Presse.” trad. de A. C.)

instanță 62.000 dela 1.675.000 procese ce au în cifra mediă pe an; la cele 384 judecătoria de cerc restanța anuală e de 105.000 dela 3.500.000 procese pe an. Dér la judecătorile din urmă dau măsura numărul acelor procese, care s'au apelat până acum la table, ér de acum încolo au să fiă rezolvate de tribunale. Numărul acelor e de 189.000 procese de drept civil și 185.000 de drept penal, cu totul deci 374.000 procese, dela care restanțele anuale sunt de peste 24.000.

Correspondența „Gazetei Transilvaniei.”

Domnule Redactor! Vă rog să binevoiți a publica următoarele rânduri ce Vi-le trimit cu privire la tractul protopopesc al Branului:

Tractul protopresbiteral al Branului fu totdeauna dăruit de Dumneșcu cu conducători buni, cari l'au luminat și l'au condus pe căile culturii, virtuții și moralității.

De când actualul episcop al Aradului luă frânele protopopiatului nostru, puse începutul la cultivarea și luminarea lui prin îngrijirea de școli, de învățători buni și preoți destoinici. Se îngrijă pentru dotațiunea lor, eșia prin comunele tractului său, și se convingea singur despre rezultatul conducerii și dispozițiilor sale; cu un cuvânt: puse basă prin felurite așezăminte bune la existența preoților și a învățătorilor.

Pășind la trepta arhieriei, protopresbiteratul nostru rămânând orfan, fu administrat timp de 10 ani, până când bunul Dumneșcu trimise pe actualul protopresbiter al Branului Traian Meșian, care se păstreze și se țină în vigore zelul de muncă inspirat de neobositul arhieru antecesorul său, și se înaintează încă și se continue frul lucrărilor unchiului său.

Luând conducerea Prea Onoratului Domn Traian Meșian, îndată se începu să delatuneze greșele și neorânduțele din unele comune ale tractului său, prin cercetarea acelor fără preget, prin povețe, prin stăruințe și blândețe. Astfel continuând, școlile vechi începuseră a se dădi din nou și a se repara conform cerințelor, bisericile a se ține la înălțimea lor, ér preoții și învățătorii a fi conșcii de chemarea lor, de dreptul și datorințele lor, având de exemplu purtarea prea demnului lor cap, ér de conducătorii învățăturile densusului.

În aceste timpuri grele pentru poporul Brăneș, care în urma războiului vama abia mai vegetează — în aceste timpuri de grea încercare pentru noi, — trebuia să avem un conducător, care prin prezența lui, ici și colo, să ne dea spirit și să ne însușe curaj pentru totu ce-i drept, bun și sfânt, care să ne oțelască puterile spre săvârșirea faptelor bune și să ne pregătescă, să ne putem împlini datorințele, ca niște ostași buni ai Domnului, să conducem turma pe căile virtuții și credinței la limanul dorite, să fiă folositoare patriei, națiunii și bisericii sale.

Fiind convins Rvdiss. d-nu protopresbiter Traian Meșian, că bisericile și școlile se conduc prin comitete și epitropii parohiale-scolare, cari au în prima linie grije pentru averea și înaintarea bisericii, și fiindcă în acest an avea a se alege în fiecare comună atari comitete, deși în timp de iernă, dér densusul nu pregetă a cerceta fiecare parohia din tractul său, spre a visita bisericile și școlile, spre a examina socotelele și a scontra casele, spre a alege bărbați buni luminați și devotați bisericii și școlii, cu un cuvânt spre a vedea cu ochii săi toate scăderile, ce dór ar mai fi pe ici pe colo, spre a le delatura.

Având dér ocaziune fiecare locuitor din comunele tractului său a vedea de 2—3-ori pe an pe protopresbiterul lor, a auzi cuvintele dulci și pline de învățatură ale șefului lor bisericesc, prin care se pune la inimă împlinirea datorințelor lor față de biserică și școlă, nu ne mirăm decât treburile merg bine și regulat, și decât tractul său e la culmea chemării sale.

Și deși acestu prea vrednicu protopresbiter ar pute să facă acestă vizațiune pe lângă diurne bune, totuși renunță la acestea, ba încă ajută densusul unde se simte trebuință; acesta e o dovadă destul de mare pentru iubirea și dorul său de a vedea odată tractul său înflorit și poporul în stare bună.

Fie sigură prea vrednicul părinte că vedându-l poporul din cele mai îndepărtate comune muntose ale tractului său, dér mai ales poporul din Sirnea

mergând la ei cu pericolul vieții p'unu vifor cumplit și întunecos, și chiar apostolesce, numai să-i pótă ajuta, să-și facă biserica, ce acum e ruinată și să reguleze afacerile, și cu elu toți aceia, pe cari i-a mângăiat cu ocaziunea acestei vizații canonice, fie sigură, că nu-l vor uita în veci și că séménța aruncată între ei va încolți, că e bună și aruncată în pământ mános.

Aceste fapte ar fi păcat să rămână acoperite, pe când ele pot fi de cea mai bună umbră și altor domni protopresbiteri, cari venind în atingere imediată cu praotimea și poporul, multe rele s'ar pute curma și îndrepta și multe lucruri bune se pot aduce în îndeplinire.

Ca în trecut amintesc, că cu ocaziunea vizațiunii amintite Rvdissimul domn Traian Meșian în tóte bisericile din tractul său la finea liturghiei a săvârșit parastas solemn în memoria marilor bărbați ai bisericii și națiunii noastre: „Andrieu Baron de Șaguna, Emanuelu Popdu și Dimitrie Andronicu, la care poporul cu cea mai mare pietate a ascultat și a rămas cu plăcute amintiri.

Înceihu rugându pe Dumneșcu să țină multu ani fericiți pe vrednicul nostru protopresbiter. Mș.

Petrecere în Caransebeș.

Petrecere de joc se va arangia la 10 Martie 1888 st. n. în sala otelului „Pomul verde” din Caransebeș pentru efectuarea unui „Album,” eventualu a unui „Tablou,” care se înfățișeze porturile românesce din diferite ținuturi locuite de Români. Începutul la 8 ore sêra. Comitetul arangator se compune din d-nii: Ioan Ionașu, Ștefan Velovan, Ștefan Olariu, Gerasim Șerbu, Ioan Pinciu, Vasile Goldișu, Iosif Bălan, Traian Barzu, D. Popovici, Efta Biju, Otto Popovici, Gregoriu Bărsan, Florian Bozgan, G. Iancu-lovici, Iosif Reich, G. Imbronovici, Nicolau Velcu. Prețul intrării: de persoană 1 fl., de familie 2 fl. — Contribuiri maritimose se vor cuita cu mulțămintă. Damele și Domni sunt rugați să se presinte după putință în porturi românesce. Invitarea servește totodată și ca bilet de intrare.

Cătră onoratul public român!

Prin apelul publicat în luna lui Ianuarie am adus la cunoștința onor. publicu român, că Societatea academică socială-literară „România-jună” din Viena va eda un almanach literar, care va apăre pe la mijlocul lunei lui Februarie.

Din unele cauze absolut nedepedente de Societatea editore, almanachul nu a putut să apară la termenul anunțat, ci va apăre numai pe la finea lunei lui Martie st. n.

Aducându aceste la cunoștința onor. publicu român, rugăm pe domni noștri abonenți să binevoiască a scusa întârzierea neprevăduță.

Totodată ne luăm voiă a lungi termenul pentru reînțorcerea listelor de abonament, până la 15 Martie st. n. apelându érași la binevoitorul sprijin al publicului român și rugându pe toți domni și dómnele, cari au binevoit a se'nșarcina cu colectarea de abonamente, a ne reînșarcina până la acelu termen listele, ori-ce rezultat aru avé.

Viena, 28 Februarie.

Comisiunea pentru Almanachul „României jună”.

Incunoscintare.

Nepresentându-se abonenți în număr recerut, ca să pot tipări — fără de a jerti din alu meu — cuvântările anunțate pe ziua de astăzi, ér abonenții însinuați poftind mai toți și tom. I., la ce nu am contact, — deci sunt silitu a prelungi termenul tipării cuvântărilor de sub întrebare pe 3/15 Aprilie a. c. pe când speru, că se vor însinua abonenți în număr de ajunsu.

Kétegyháza, 15 Februarie v. 1888.

Iosif Ioan Ardeleanu, parochu rom. gr. or. în Kétegyháza (com. Békés).

Convocare.

În sensul §-lui 12 alu statutelor „Reuniunii femeilor române din Sibiu” se convocă prin acesta pe ziua de Duminecă în 11 Martie n. (28 Februarie v.) 1888 la 3 ore după am. a XV. Adunare generală ordinară în localul societății de lectură române din Sibiu (strada Cisnădiei Nr. 7.)

Obiectele: 1. Raportul comitetului. 2. Revișuirea rațiociniilor pe a. 1887. 3. Propunerile eventuale.

Toți onor. membri ai Reuniunii sunt rugați a participa la această adunare generală.

Sibiu, 26 (14) Februarie 1888.

Maria Cosma, Dr. Octavianu Russu, președintă. secretară.

ULTIME SCRÎ.

Foile din Pesta ne aduc știința, că delegațiunile se vor convoca în Pesta pe ziua de 12 Maiu n. Convocarea stă în legătură cu cestiune bulgară, pentru care s'au ținut dese conferințe între Maiestatea Sa monarhul, ministrul de externe și ministrul-președinte unguresc.

„Nord” regretă, că acțiunea diplomatică începută de Rusia în cestiunea bulgară n'a avut rezultatul dorit. Causa e că Austro-Ungaria, Italia și Anglia sntu de altă părere decât Rusia, Germania și Francia, în privința ilegalității suirei pe tronul a Coburgului. Acestă împrejurare încurajază pe Bulgari d'a se opune și mai departe. Póte că asta au intenționat Austro-Ungaria și aliații ei. În totu casul acum Austro-Ungaria, Anglia și Italia sntu datore să facă propunerii mai bune, decât nu voescu a fi acuzate, că voescu înămolirea cestiunii bulgare. Ce privesce pe Rusia, ea nu va fi abătută prin nimic din calea păcii.

După o depeșă din Modana, nisce soldați francesi au insultat pe trei ampioiați ai căilor ferate italiene. Comandantul francesu a consemnat în cartieru pe toți soldații francesi pentru a descoperi pe vinovați.

Scirile din Tamatava spun că unu uraganu violentu a distrus, la 22 Februarie, o mare parte din orașu. Pe costă, 11 corabii s'au perdut, printre cari încrușătorul francesu Dayot. Sntu 20 de morți.

O telegramă din Parisu spune că Wilson a făcutu apel.

„Post” demonstră, că cauza principală a scăderii ce s'a produsu la Bursă asupra rublelor, nu e consecința schimbărilor ivite în traficul Rusiei cu Germania și străinătate, ci rezultatul disproporției ce există în veniturile și cheltuelile Rusiei. „Post” reamintesc sumele enorme ce Rusia cheltuesce pentru flota sa din Marea Roșie, pentru întreținerea a 300.000 de ómeni la granița Vestului și pentru crearea unui port de războiu la Libau.

SCRÎ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.”)

Bucuresci, 4 Martie. Cabinetulu a demisionat. Regele a chemat la sine pe președintele senatului Ghica, ca să se consulte cu elu.

Clușiu, 4 Martie. Intru conferință ținută eră s'a hotărítu întemeierea unei societăți literare ardelene.

Constantinopolu, 4 Martie. În urma presiunii ambasadei germa-

ne care sprijini din nou propunerile rusesce. Pórtă ar fi aplicată a face comunicări la Sofia, dér într'o formă mai domólă.

Guvernulu bulgaru — fiindu încunoscintat despre acesta — rugă pe Pórtă să-lu sprijinescă de órece în fața responsabilității ce-o are elu, ar trebui să respingă orice comunicare care ar pute să pericliteze liniștea Bulgariei și starea actuală a lucrurilor. Pórtă așteptă rezultatulu misiunii lui Herberth Bismarck la Londra.

DIVERSE.

La ce póte sluji telefonulu. Éta ce li-a venit în gând să facă. În sálile spitalelor unde sntu puși bolnavii ce zactu de bóle molipsitoare, au instalat câte unu telefonu la piciorul fiăcărui pat. Bolnavii aceștia, decât nu mai pot vedea pe nimeni din ai lor până la însănătoșire, — decât va urma însănătoșire, — pot să vorbească cu oră și cine, pot să audă glasulu oră cui. Astfel ei nu vor fi lipsiți de mângăierile și ușurarea sufletescă ce le pot aduce aceia pe care i iubescu. Se simt astfel mai puțin părăsiți. Dér mai iată și o altă aplicațiune mai neașteptată: Părintele Eichbach, superiorulu seminarulu francesu din Roma, a publicat o broșură asupra cestiunii d'a se sci decât póte senu să îngăduitu, a se da absolutiunea (iertarea de păcate) prin telefonu. După ce examinază pe rând tóte argumentele pro și contra, conchide omulu bisericii, că pot să se spovedescu prin telefonu, dér că deslegarea păcatelor nu pot să se dobandescu pe asemenea cale. Atăta pentru astăzi. Dér negreșit că aplicațiunile minunatului instrumentu care duce glasulu omului peste depărtări nepătrunse de ochiu, se vor înmulți.

Rectificare. Raportulu despre adunarea generală a Asociațiunii pentru sprijinirea învățecilor și școlilor români, din Brașov, publicat în Nr. 38 alu „Gazetei” se rectifică într'acolo că controloru este alesu d-lu Petra Petrescu și nu d-lu Ilie Ardeleanu, precum s'a scris. Observăm totodată, că la acelu raport din eróre s'a omis subscierea autorulu, care este „Unu membru” alu numitei Asociațiuni.

Cursulu pieței Brașov

din 5 Martie st. n. 1888

Bancnote românesce	Cump.	8.50	Vend.	8.53
Argintu românesc	„	8.45	„	8.48
Napoleon-d'or	„	10.02	„	10.05
Lire turcesce	„	11.32	„	11.37
Imperial	„	10.32	„	10.37
Galbin	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina” 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusesce	„	102.—	„	103.—
Discountu	„	6 1/2—8%	pe anu.	

Cursulu la bursa de Viena

din 1 Martie st. n. 1888.

Renta de aur 4%	96.10
Renta de hárta 5%	82.95
Imprumutul căilor ferate ungare	148.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	94.
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	108.
Bonuri rurale ungare	103.75
Bonuri cu clasa de sortare	103.60
Bonuri rurale Banat-Timiș	103.60
Bonuri cu cl. de sortare	103.60
Bonuri rurale Transilvane	104.
Bonuri croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinu unguresc	99.
Imprumutul cu premiulu unguresc	121.25
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinulu	122.80
Renta de hárta austriacă	77.60
Renta de argint austriac	78.70
Renta de aur austriacă	107.60
Losuri din 1860	132.20
Acțiunile băncei austro-ungare	859.—
Acțiunile băncei de creditu ungur.	268.
Acțiunile băncei de creditu austr.	268.20
Galbeni împărătesci	5.98
Napoleon-d'or	10.04
Mărci 100 imp. germane	62.20
Londra 10 Livres sterlinge	126.55

Editoru și Redactoru responsabilu:

Dr. Aurel Mureșianu

Nru 2265 ex 1888.

PUBLICAȚIUNE.

2-1

Spre scopul îngrijirii apeductelor și fântânilor orașenești din 1 Maiu 1888 până la finea lui Aprilie 1891 pe lângă o rebonificare anuală de paușală, se va ține **Vineri în 9 Martie a. c.** o pertractare de oferte.

Rebonificarea anuală de paușală a fost până acum 2800 fl. v. a. Condițiunile de oferte se voru ceti cu ocaziunea pertractării de oferte, până atunci însă se potă examina la oficiulatul orașenești economică. La oferare se admită numai persoane de specialitate séu și astfel de anteprenori, cari au indiviđi specialiști pentru îngrijirea astorfeliu de lucrări.

Spre acestu scopu suntă obligați oferentii, ca să-și alăture la oferte referitórele documente.

Intreprinđătorii au de a-și așterne decă ofertele scripturistice sigilate și provăđute cu 5% ca vadiu din acea sumă, pe care o pretinđu ca rebonificare de paușală, **până în 9 Martie a. c.** órele 12 din đi la d-lu primaru alu orașului Brașovú Franciscu de Brennerberg. In ofertu are să fiă și declarațiunea, cumcă oferentului i suntă cunoscute condițiunile contractuale și de oferte și că se supune lorú.

In aceeași đi după prânđu la 3 óre se voru deschide la oficiulatul orașenești economică ofertele.

Brașovú, 25 Februarie 1888.

Magistratulú orașenești.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potú cumpăra în tutungeria I. Gross, în librăria Nicolae Ciurcu și Adolf Albrecht.

O DAMA

3-1

văduvă, de 42 ani, română, de confesiune gr. cat., cu caracterú solidú și esteriorú plăcutú, care vorbește romănesce, sërbesce și nemtesce caută angajamentulu de a fi aplecată ca **económă** în tóte desteră, la vr'unú oficialú, preotú séu proprietaru, bine situatú.

Doritorii au a se adresa la N. P. P. în Zsebely, via Temesvár.

Avisú d-lorú abonați!

Rugám pe d-nii abonați ca la reînóirea prenumerațiunei sé binevoiască a scrie pe cuponulu mandatului postalú și numerii de pe fășia sub care au primitú điarulu nostru până acuma.

Domnii, ce se abonezá din nou, sé binevoiască a scrie adresa lámuritú și sé arate și posta ultimă.

Totodată facemú cunoscutú tuturorú D-lorú abonați, că mai avemú din anii trecúți numerii pentru complectarea colecțiunilor „Gazetei,” precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potú adresa la subsemnata Administrațiune în casú de trebuință.

Administrațiunea „Gaz. Trans.”

Se deschide abonamentú pre anulú 1888

la

52-29

AMICULU FAMILIEI. Điarú beletristicú și enciclopedicú-literarú — cu ilustrațiuni. — Cursulu XII. — Apare în 1 și 15 đi a lunei în numerii câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumóse; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractéză cestiuñi literare și scientifice cu reflexiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Romănilorú de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totú nisuesce a întinde tuturorú indiviđilorú din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulu de prenumerațiune pre anulú întregú e 4 fl., pentru Romănia și străinătate 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postalí.

PREOTULU ROMĂNÚ. Điarú bisericescú, scolarú și literarú — cu ilustrațiuni. — Cursulu XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile archiereilorú și preoțilorú mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorú sciințelorú teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, sərbătorí și diverse ocaziuni, mai alesú funebrealí, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literari; și în urmă totú soiulu de amănunte și sciri cu preferința celorú din sfera bisericescă, scolastică și literară. — Prețulu de prenumerațiune pre anulú întregú e 4 fl. — pentru Romănia 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postalí.

Colectanții primescú gratisú totú alú patrulea exemplarú.

Numerii de probă se trimitú gratisú ori-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totú de aci se mai potú procura și următórele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitóre la Romăni, învederite și rectificade de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulú Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincal. Prețulu 30 cr.

Renascerea limbei romănesce în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulu broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvéntári bisericesci la tóte sərbătorile de peste anú, de I. Papiu. Unú volumú de preste 26 côle. Acest opú de cuvéntári bisericesci întrece tóte opurile de acestú soiú aparute până acum — avéndú și o notiță istorică la fiă-care sərbátóre, care arată timpulu întroducerei, fazele prin cari a trecutú și modul cum s'a stabilitú respectiva sərbátóre. Prețulu e 2 fl.

Barbu cobzariulu. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulu 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Idealul perdutú. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Opera unui omú de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealul pierdutú** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Fântána dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Codreanú craiulu codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Ultimulu Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Elú trebe să se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulu 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșú. Novelă istorică națională. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanú Tanco. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Le-gouvé. Prețulu 10 cr.

Hermanú și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinú Morariu. Prețulu 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Petulantulú. Comediă în 5 acte, după Augustú Kotzebue, tradusă de Ioanú St. Șuluțu. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Regina Romăniei. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unú volumú de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redusú (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirú și viorele, poesii populare, culese de Ioanú Popú Reteganu. Unú volumú de 14 côle. Preț. 60 cr.

Tesaurul dela Petrósă séu Cloșca cu pui ei de aurú. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Biblioteca Sătenui Romănú. Cartea I, II, III, IV, cuprinđu materii fôrte interesante și amuzante. Prețulu la tóte patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fôrte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulu 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Indreptarú teoreticú și practicú pentru învățământulu intuitivú în folosul elevilorú normalí (preparandiali), a învățătorilorú și a altorú bărbați de scólă, de V. Gr. Borgovanú, profesorú preparandialú. Prețulu unui exemplarú cu porto francatú 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura noastră pedagogică abia aflămú vre-unú opú, întocmitú după lipsele scólelorú nostre în măsura în care este acesta, pentru aceea ilú și recomandámú mai alesú directorilorú și învățătorilorú ca celorú în prima liniă intereseați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romăni. De V. Gr. Borgovan. Prețulu 15.

Manualú de Gramatica limbei romăne pentru scólele poporali în trei cursuri de Maximú Popú, profesorú la gimnasiulu din Năséudú. — Manualú aprobatú prin ministeriulu de culte și instructiune publică cu rescriptulu de datú 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulu 30.

Gramatica limbei romăne lucrată pe base sintactice de Ioanú Buteanu, prof. gimn. Unú volumú de peste 30 côle. Prețulu 2 fl.

Manualú de stilistică de Ioanú F. Negruțu, profesorú. Opú aprobatú și din partea ministeriului de culte și instructiune publică cu rescriptulu de datú 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fôrte bogată a acestui op — cuprinđendú compositiuni de totú soiulu de acte obveniente în referințele vieței socialí — se póte întrebuinta

cu multú folosú de cătră preoți, învățători și alți cărturarí romăni. Prețulu 1 fl. 10 cr.

Nu mé uita. Colecțiune de vier-surí funebrealí, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a. Prețulu 50 cr.

Carte conducătóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învățători și preparanđi. Broș. I. scrisă de Gavrilú Trifu profesorú preparandialú. Prețulu 80 cr.

Cele mal eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarulú sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci fôrte frumóse ilustrată. Prețulu unui exemplarú broșuratú e 40 cr., legatú 50 cr., legatú în pânză 60 cr., legatú mai finú 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxú 1.50—2.50

Miculú mărgăritarú sufletescú. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumóse ilustrată, pentru pruncii scolarí de ambe secsele. Prețulu unui exemplarú broșuratú e 15 cr., — legatú 22 cr., legatú în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolarí de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulu unui exemplarú e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulú Prea Santei Vergure Maria a Născătórei de D-đu urmatú de mai multe rugăciuni frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulu unui exemplarú speditú franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusú Christosú. Prețulu unui exemplarú legatú și speditú franco e 15 cr.